

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง การแต่งตั้งผู้ปฏิบัติหน้าที่ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ตผ ๐๐๐๓/๓๗๒๓ ลงวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๔๔ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินกำลังจะมีการแบ่งส่วนราชการภายใน แต่มีปัญหาเกี่ยวกับการแต่งตั้งผู้ปฏิบัติหน้าที่ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน กล่าวคือ ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินตามพระราชบัญญัติการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๒๒ ได้ถูกตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยและอยู่ระหว่างถูกสั่งพักราชการไว้ก่อนเพื่อรอผลการสอบสวน ประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน จึงได้มีคำสั่งแต่งตั้งรองผู้อำนวยการสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน (นายประธาน ดาบเพชร) ให้รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ต่อมาประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้มีคำสั่งแต่งตั้งนายประจักษ์ พรหมวีระ ให้รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน เนื่องจากนายประธานฯ เกษียณอายุราชการ

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีความเห็นเกี่ยวกับการแต่งตั้งผู้ปฏิบัติหน้าที่ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินภายหลังการออกประกาศแบ่งส่วนราชการภายใน ในขณะที่ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินถูกสั่งพักราชการและยังไม่มีพระบรมราชโองการแต่งตั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน (ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาให้ความเห็นชอบของวุฒิสภาเพื่อนำความขึ้นกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง) เป็น ๒ กรณี คือ

๑. เห็นสมควรให้แต่งตั้งรองผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินรักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ปฏิบัติหน้าที่ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ตามมาตรา ๗๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๒ จนกว่าจะมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

๒. เห็นสมควรให้แต่งตั้งรองผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินรักษาการในตำแหน่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินได้โดยตรง ในฐานะที่รองผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการแทนผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินตามมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๒ ประกอบกับพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕

อนึ่ง สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีข้อสงสัยด้วยว่า ในกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการตาม ๑. หรือ ๒. ได้ จะมีวิธีการแก้ไขอย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาข้อหาดังกล่าว ประกอบกับได้ฟังคำชี้แจงจากผู้แทนสำนักงานรัฐมนตรี (สำนักงาน ก.พ.) และผู้แทนสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินแล้ว เห็นว่า เมื่อมีการยกเลิกพระราชบัญญัติการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๒๒ ตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินอันเป็นตำแหน่งที่มีขึ้นโดยผลของพระราชบัญญัติดังกล่าว จะถูกยกเลิกไปด้วย แต่เนื่องจากมาตรา ๗๔^๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดินฯ ได้บัญญัติให้ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินที่มีอยู่เดิม ยังคงมีอยู่ต่อไปเพื่อปฏิบัติหน้าที่ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินจนกว่าจะมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินขึ้น เมื่อผู้อำนวยการสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินพ้นจากตำแหน่งไปหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ไม่ว่าด้วยเหตุใด การแต่งตั้งบุคคลใดให้ดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งเพื่อการใด จึงมีขึ้นอีกไม่ได้ เพราะกฎหมายที่รองรับตำแหน่งดังกล่าวได้ถูกยกเลิกไปแล้ว

สำหรับปัญหาที่หารือมาว่า เมื่อมีการแบ่งส่วนราชการภายในของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามมาตรา ๕๒^๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดินฯ และยังไม่มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน จะดำเนินการให้มีผู้มาปฏิบัติหน้าที่ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินด้วยวิธีการใดนั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) เห็นว่า อาจดำเนินการตั้งผู้รักษาราชการแทนได้โดยทางใดทางหนึ่งดังนี้

(๑) โดยอาศัยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ใน

^๑ มาตรา ๗๔ ให้ผู้อำนวยการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามพระราชบัญญัติการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๒๒ ปฏิบัติหน้าที่ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ จนกว่าจะมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

^๒ มาตรา ๕๒ นอกจากอำนาจหน้าที่ในการตรวจเงินแผ่นดินตามบทบัญญัติในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แล้ว ให้คณะกรรมการมีอำนาจออกระเบียบหรือประกาศเกี่ยวกับการบริหารงานทั่วไป การบริหารงานบุคคล การงบประมาณ การเงินและการคลัง และการดำเนินการของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) การแบ่งส่วนราชการภายในของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินและขอบเขตหน้าที่ของส่วนราชการดังกล่าว

(๒) การกำหนดคุณสมบัติ การคัดเลือก การบรรจุ การแต่งตั้ง การทดลอง ปฏิบัติหน้าที่ราชการ การโอน การย้าย การเลื่อนตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง การเลื่อนชั้นเงินเดือน ค่าตอบแทนพิเศษ การออกจากราชการ การสั่งพักราชการ การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน วินัย การสอบสวนและการลงโทษทางวินัย การร้องทุกข์และการอุทธรณ์การลงโทษสำหรับข้าราชการและลูกจ้างสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

(๓) การรักษาราชการแทนและการปฏิบัติราชการแทนในตำแหน่งของข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

ส่วนที่เกี่ยวกับการรักษาราชการแทน เนื่องจากมาตรา ๓๘^๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดินฯ บัญญัติให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นส่วนราชการที่เป็นหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ มีฐานะเป็นกรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ดังนั้น トラบที่ยังมิได้มีการออกระเบียบของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการรักษาราชการแทนตามมาตรา ๕๒ (๓)^๔ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจึงอาจอาศัยอำนาจตามมาตรา ๔๖^๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินฯ แต่งตั้งผู้รักษาราชการแทนได้ หรือ

(๒) หากมีการออกระเบียบหรือประกาศคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการรักษาราชการแทน ตามมาตรา ๕๒ (๓)^๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดินฯ แล้ว ก็ดำเนินการไปตามวิธีการที่กำหนดไว้ในระเบียบหรือประกาศนั้น

(ลงชื่อ) ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์

(ศาสตราจารย์พิเศษ ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พฤษภาคม ๒๕๕๔

^๓ มาตรา ๓๘ ให้มีสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นส่วนราชการที่เป็นหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ มีฐานะเป็นกรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

^๔ โปรดดูเชิงอรรถ ๒, ข้างต้น

^๕ มาตรา ๔๖ ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งอธิบดี หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้รองอธิบดี เป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้ามีรองอธิบดีหลายคน ให้ปลัดกระทรวงแต่งตั้งรองอธิบดีคนใดคนหนึ่งเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้าไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้ปลัดกระทรวงแต่งตั้งข้าราชการในกรมซึ่งดำรงตำแหน่งเทียบเท่ารองอธิบดี หรือข้าราชการตั้งแต่ตำแหน่งหัวหน้ากองหรือเทียบเท่าขึ้นไปคนใดคนหนึ่งเป็นผู้รักษาราชการแทน แต่ถ้านายกรัฐมนตรีสำหรับสำนักนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเห็นสมควรเพื่อความเหมาะสมแก่การรับผิดชอบการปฏิบัติราชการในกรมนั้น นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงจะแต่งตั้งข้าราชการคนใดคนหนึ่งซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่ารองอธิบดีหรือเทียบเท่า เป็นผู้รักษาราชการแทนก็ได้

ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดี หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ อธิบดีจะแต่งตั้งข้าราชการในกรมซึ่งดำรงตำแหน่งเทียบเท่ารองอธิบดี หรือข้าราชการตั้งแต่ตำแหน่งหัวหน้ากองหรือเทียบเท่าขึ้นไปเป็นผู้รักษาราชการแทนก็ได้

ให้ความความในวรรคหนึ่งและวรรคสองมาใช้บังคับแก่กรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการ รองเลขาธิการ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ หรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นซึ่งเทียบเท่าปลัดกระทรวงหรืออธิบดีในส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรมด้วยโดยอนุโลม

^๖ โปรดดูเชิงอรรถ ๒, ข้างต้น